

Het Kustersluik

Heemkondevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 12
2018

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210
Redactieleden: Koos Nieuwenhuizen, Dieter Verbeek, Rien Visser, Netty Waarts

no. 4
december

Van de redactie

Het laatste "Kustersluik" van 2018 ligt voor u. In dit nummer vindt u weer verslagen van allerlei activiteiten van onze vereniging uit de afgelopen maanden. Natuurlijk is de meeste aandacht uitgegaan naar het nieuwe verenigingsgebouw. U bent door de voorzitter regelmatig op de hoogte gehouden van de vorderingen van de aankoop. En nu is het dan zo ver. Er wordt hard gewerkt en er is nog hulp nodig. Lees de verhalen van onze voorzitter en Koos Nieuwenhuizen.

Voor de rubriek 'Wie kent ze?' vraag ik graag uw aandacht. Want er is een prachtige foto opgedoken met alleen maar vrouwen. Besteed even wat aandacht aan deze mooie foto. En voor wie de reis niet mee kon maken naar Diest, is een uitvoerig verslag te lezen. U kunt dan nog eens meegenieten, al lezend in uw luie stoel.

De lezing van Lauran Toorians heeft veel indruk gemaakt. Veel mensen wilden wel zijn boek over onze streek lezen. Bescheiden als hij is bracht hij maar 10 boeken mee. Die waren zo uitverkocht. En Koos was de doos met 24 exemplaren ook zo weer kwijt.

Wilt u het fijne ervan weten, lees het verslag over de lezing. Er zijn nog genoeg exemplaren voorradig van het boek 'Zandloper'.

Veel leesplezier!

Rien Visser

Van de voorzitter

Sjouwende mannen met kantoorkasten, stapels stoelen en zware vitrinekasten, een timmerman die alles van de muren haalt dat er niet thuishoort, een tegelzetter die de tegelvloer bij de ingang gaat vervangen, een lid die de aanpassingen van het elektra voor zijn rekening neemt. Dat zijn de beelden in en om ons nieuwe gebouw aan de Julianalaan nadat we onze handtekening gezet hadden bij de notaris.

In het vorige 'Kustersluik' sprak ik nog twijfelend mijn hoop uit dat we met de gemeente toch nog tot overeenstemming zouden komen, inmiddels is het zo ver. En ondanks alle perikelen en teleurstellingen zijn wij hartstikke blij een nieuw, groot, eigen verenigingsgebouw te hebben.

De werkzaamheden vorderen gestaag. Er is nog wel behoefte aan schilders en schoonmakers.

U kunt zich aanmelden bij een van de bestuursleden of via de mail bij:

secretaris@heemkundesprangcapelle.nl

Ons nieuwe gebouw vraagt ook om **een nieuwe, passende naam**.

Wij nodigen onze leden uit om namen in te leveren die passen bij ons nieuwe onderkomen. De winnaar zal bij de inhuldiging een mooi cadeau ontvangen. De namen kunt u mailen naar de secretaris of schriftelijk bij hem inleveren.

Intussen zijn de gewone verenigingsactiviteiten ook doorgedaan met o.a. een mooie reis naar 'Oranjestad' Diest en een indrukwekkende lezing van Lauran Toorians over turf en veen in onze contreien. Een mooi stuk geschiedenis van onze streek. Zijn boek is nog te verkrijgen bij Koos Nieuwenhuizen. Zie verderop in dit 'Kostersluik'.

Ook de programmacommissie heeft niet stilgezeten, en wij hebben voor volgend jaar enkele heel bijzondere, interessante onderwerpen én sprekers op het programma staan.

Wij kijken uit naar het nieuwe verenigingsjaar en hopen u allen in gezondheid weer te kunnen ontmoeten.

Piet Pruijsser, voorzitter

Zomercollege over refugiekloosters in Noordoost-Brabant gegeven op 28-07-2018 in het Emmausklooster te Velp

Op een warme en zonovergoten zomeravond reden we met een aantal leden van onze vereniging richting Velp. Waar we eerst in de gelegenheid werden gesteld om het kerkje van de heilige Vincentius Madelgarius uit de 12^e eeuw te bezichtigen. Het kerkje is al vanaf 1977 aan de eredienst onttrokken en wordt nu gebruikt voor kunsttentoonstellingen. Iets verderop stonden bij het voormalig kapucijnerklooster de koffie en thee voor ons klaar. We werden welkom geheten door iemand van Avant Spirit en Brabants Heem.

Avant Spirit is een gemeenschap die een gedeelte van het klooster in beheer heeft en de spiritualiteit van de kapucijnen wil voortzetten door middel van bezinning,

cursussen en retraites.

Daarna gingen we naar de prachtige kloosterkerk, waar de lezing zou plaatsvinden. Deze werd gegeven door Leon van Liebergen, oud-directeur van het Museum voor Religieuze Kunst.

In zijn lezing kwam onderstaande aan de orde.

Na de val van Den Bosch in 1629 moesten veel katholieke geestelijken die stad verlaten. Ook de kapucijnen zochten hun heil elders, en wel in het Land van Ravenstein, waar men wel ongestoord zijn geloof mocht beleven. De kapucijnen, onder leiding van Basilius van Brugge, vestigden zich uiteindelijk in Velp.

Vanaf 1645 tot 1772 werd het klooster gebouwd en verbouwd zoals het nu nog is. Men beleefde voorspoed en rustige jaren tot de Franse tijd aanbrak.

In het revolutionaire Frankrijk én in de veroverde gebieden werden talloze kloosters opgeheven, vernietigd en van hun bezittingen vervallen verklaard.

Ook het kapucijnenklooster in Velp ontsprong de dans niet. In 1812 werd het klooster ontruimd en de paters moesten elders onderdak zoeken.

Na de Franse tijd dachten ze weer te kunnen terugkeren. Koning Willem I gaf hiervoor toestemming, maar er mochten geen nieuwe novicen aangenomen worden. Het klooster zou dus langzaam uitsterven.

Koning Willem II stond hier gelukkig anders tegenover en er kwam weer een grote periode van groei en bloei tot de jaren 60 van de vorige eeuw.

Daarna nam het aantal paters en broeders snel af, tot vorig jaar de laatste pater het klooster verliet. Bij de lezing was ook een pater kapucijn aanwezig en die liet enkele vernuftige snufjes zien die in het barokke hoofdaltaar verborgen zaten. Daarna begon de rondleiding, waar ik eerlijkheidshalve het meest van genoten heb.

Een prachtig authentiek gebouw dat schitterend bewaard is gebleven. Dit is mede te danken aan de zuinigheid en soberheid van de kapucijnen. Niets werd weggegooid, het werd eerder opgelapt dan vernieuwd.

Mede daardoor is het misschien wel het best bewaarde klooster in Nederland.

Na een bezoek aan de prachtige tuin en het nieuwe kerkhof van de paters, genoten we nog even op de steiger van het uitgestrekte Patersven.

Ondanks het warme weer was het de moeite waard geweest, echt een aanrader.

Op zaterdagmiddagen wordt er vaak tegen betaling rondleidingen gegeven.

Voor meer info: <http://www.avantspirit.nl>

Dieter Verbeek

Verslag van de grote excursie op zaterdag 29 september 2018 naar Diest in België

Met een volle bus (69 mensen) vertrokken we al vroeg naar het zuiden. Na ongeveer een uur - in Reusel - was er al koffie met appelgebak. Toen weer verder door bijna alle dorpjes in de Kempen. En er moest ook nog omgereden worden, omdat zo'n grote en vooral hoge bus niet onder een tunneltje door kon. Maar uiteindelijk kwamen we toch in Diest terecht.

Drie gidsen stonden ons op de Grote Markt op te wachten om ons naar de Citadel te brengen. De Citadel ligt hoog boven Diest op een heuvel. Dat was te merken aan de flinke trap die beklommen moest worden. Ja, zo'n grote bus kon niet op het plein voor de Citadel komen.

Het bezoek aan de Citadel

Onze vaderlandse geschiedenis werd weer even opgefrist. Ooit was België een onderdeel van Nederland. Maar in 1830 kwam daar een eind aan. Onze koning Willem I werd vervangen door koning Leopold I. Daar kon de Tiendaagse Veldtocht van koning Willem I niets aan veranderen. Maar die veldtocht bracht wel een zwakke plek aan het licht. In Diest moest er een verdedigingswerk komen: de Citadel. Eigenlijk heeft hij als zodanig nooit dienst gedaan. Wel raken we onder de indruk van het geweldige bouwwerk. Al lopend over de aarden wal zien we hoe moeilijk het is om deze citadel te veroveren. We lopen langs zeven *meter* diepe afgronden. Probeer die maar eens te overbruggen. Mocht dat ooit lukken, dan word je opgewacht door een regen van kogels uit allerlei hoeken en gaten. Maar het is allemaal vergane glorie. De wallen zijn begroeid met bomen en je waant je in een mooi natuurgebied. Ooit waren de wallen kaal vanwege het schootsveld. De soldaten zaten goed beschermd in de onderaardse gangen. Wij voelen ons wel een beetje benauwd in het donker. Opgelucht eindigden we op het exercitieterrein.

De trappen brengen ons weer op de Grote Markt in het hartje van Diest. Daar hebben ze op ons gerekend. Want in een mum van tijd staan er een bord met drie broodjes en een stuk staart voor onze neus. En iedereen had trek na het geklim en geklauter tijdens het bezoek aan de citadel. Koffie en thee was er in overvloed. Wat een vlotte bediening.

Na drie kwartier waren we al weer bereid voor de volgende excursies.

In de voetsporen van de Prins

Een Vlaamse madam voerde ons mee 'in de voetsporen van de Prins' en dat bestond uit een bezoek aan het stadsmuseum De Hofstadt en een stukje van het oude centrum.

Het stadsmuseum is gevestigd in de historische kelders van het stadhuis. Deelnemers die niet zo lang konden staan, konden klapstoeltjes meenemen. Tip van de gids: *'Er staan ook poefen met zachte zittingen in diverse ruimten, die kunt gij ook gebruiken en zijn zachter voor uwe poeper.'*

Uitgebreid vertelde zij waarom Diest een 'Oranjestad' was. En jawel, daar zijn zij 'fier' op. Want ons 'Filips-Willempke' was een zoon van de grote Willem de Zwijger.

Filips Willem werd op 19 december 1554 op het kasteel van Buren geboren. Dit kasteel was in de familie gekomen door het huwelijk van Filips' vader Willem van Oranje met Anna van Buren. Anna overleed drie jaar na de geboorte van Filips Willem. Wij kregen nog een schone roddel te horen over haar. Ik zal u de details besparen.

Tegen 1566 brak in de Nederlanden de Opstand uit. Willem van Oranje vluchtte naar zijn stamslot Dillenburg in Duitsland.

Filips Willem, die toen student was aan de universiteit van Leuven (12 jaar oud!), werd gevangengenomen en vanuit Leuven naar Spanje gevoerd. Filips Willem was gijzelaar in Spaanse handen en zou zijn vader nooit meer terugzien. Het doel van de Spaanse koning was om Filips Willem zo lang mogelijk in Spanje te houden, om zo de herinnering aan zijn afstamming en aan de Nederlanden te doen verdwijnen. Hij werd niet als een gevangene behandeld en hij werd buiten alle mogelijke politieke en andere beslissingen gehouden.

Bij de dood van zijn vader in 1584 erfde Filips Willem het vorstendom Oranje en het graafschap Buren. In 1595 besliste hij om samen met aartshertog Albrecht, die op dat moment was aangesteld als landvoogd, naar Brussel te reizen. Ondanks zijn trouw aan aartshertog Albrecht bleef Filips Willem toch toenadering zoeken tot zijn familie. Dit leidde ertoe dat hij in 1600 zijn bezittingen Zichem en Diest terugkreeg. In 1602 deed de prins zijn 'Blijde Intrede' in Diest. Tijdens deze plechtigheid beloofde hij om de privileges van de stad te respecteren en de belangen van de inwoners te beschermen. Anderzijds zwoeren het stadsbestuur en de geestelijkheid een eed van trouw aan de nieuwe heer.

Filips Willem overleed op 20 februari 1618 op 63-jarige leeftijd in Brussel na een verkeerde klysmabehandeling. Hij ligt begraven in de Sint-Sulpitiuskerk te Diest. In zijn testament had Filips Willem laten optekenen dat hij begraven wilde worden in Orange, Lons-le-Saunier, Breda of Diest, en wel in de stad die het dichtst bij zijn plaats van overlijden lag. De stad Diest eert Filips Willem als teken van de verbondenheid van de stad met het Huis van Oranje-Nassau.

Uitsmijter van onze gids: *'De Diestenaren hebben zich eigenlijk ons 'Filips Willemke' toegeëigend. Want uit onderzoek blijkt dat hij hoogstens gedurende zijn leven totaal 5 á 6 dagen in Diest heeft verbleven. Maar goe, wij zijn er fier op.'*

Na deze uitgebreide, schilderachtige en humorvolle beschrijving van het leven van de prins, liepen wij verder door het museum De Hofstadt.

Vervolgens nog een korte wandeling door het schitterende oude centrum.

Wandelen langs de Demer

Net als vroeger kronkelt de Demer weer door het Diestse stadscentrum. Vanaf de Grote Markt wandelden we met een groep van ongeveer twintig met onze gids via een houten vlonderpad en diverse houten bruggetjes op het ritme van de Demer door het voorheen bonzende hart van de stad. Een tocht door het verleden met scheepstreckers, bierbrouwers en leerlooiers. Een vleugje nostalgie.

In vorige eeuwen was rondom de wallen een ingenieus waterstelsel aangelegd met sluisjes en geulen voor de waterbeheersing en de verdediging van de stad.

We begrepen dat sinds de jaren 60 van de vorige eeuw de Demer uit het centrum van Diest verdwenen was. Het stromende water en de stank waren een last, en men leidde de rivier rond de stad. De oude rivierbedding werd dichtgemaakt.

Echter een halve eeuw later, vanaf 2012 tot 2016, toen de waterkwaliteit van de Demer danig verbeterd was, werd het Demerwater opnieuw door de stad

geleid.

Kortom, we kregen een perfecte mix van geschiedenis en moderne stadsontwikkeling.

Met de nachtwachter op pad

Wat een onthaal op de markt! Sjef, de nachtwachter en zijn vrouw Letteke, stonden ons in vol ornaat op te wachten. Verkleed als nachtwachter uit 1850, met een lantaarntje, voerde hij ons door Diest. Bij elk oud gebouw - en dat waren er vele - hoorden we een mooi verhaal. Sappig verteld in het Vlaams, soms al ruziënd met zijn vrouw. Wat het IJ is voor Amsterdam is de Demer voor Diest. Voor alles en nog wat werd het water van de Demer gebruikt. Toilet, de was, wol schonen en natuurlijk bierbrouwen. Toen er regelmatig haren in het bier zaten, was het afgelopen met dat onordelijk gebruik. Elk beroep kreeg zijn dag om het water van de Demer te gebruiken. De vrouwen voor hun was op maandag, sindsdien nog steeds maandag wasdag.

Het gasthuis was een belangrijke plaats voor gasten van de stad. Maar je werd er zo goed verzorgd dat het in de loop van de tijd veranderde in

een soort ziekenhuis. Ten slotte was het overvol, wist Sjef te vertellen. En met de hygiëne kwam het ook niet zo nauw. Naar besmettelijke ziekten werd niet gekeken. Het kon zomaar gebeuren dat je naast iemand met een gebroken been kwam te liggen. Het resultaat: de volgende dag had je ook een gebroken been.

Diest is een bijzondere plaats: hier heeft de Eerste Wereldoorlog vijf jaar in plaats van vier jaar geduurd. Geloof het of niet, op het monument om de slachtoffers uit die oorlog te herdenken, staat echt 1914-1919. Niet zo gek want de vrede werd in februari 1919 gesloten.

Sjef, de nachtwachter, was kennelijk aan een versnapering toe toen we in het park van Henri Verstappen gearriveerd waren. Na een verhaal over de drankpolitie, die controleerde of je buiten een café een pintje nam, kwam er een fles perenlikeur tevoorschijn. En daar stonden we stiekem te nippen aan een sterk borreltje.

Wat een verteller was die Sjef.

Je zult het niet geloven, maar we hebben verschillende keren staan zingen. Sjef had op zangers gerekend, want hij ontrolde wel drie keer een tekst. Dat was voordat we de perenlikeur geproefd hadden.

Even nog een terrasje pikken en genieten van het oranjezonnetje op de Grote Markt van Diest. Daarna weer de bus in en op weg naar De Kaasboerin in Poppel voor ons afsluitende diner.

Piet van Ferneij, Piet Pruijssers, Rien Visser

Verslag van de lezing over 'De Loonsche turfvaart; veen en turf in een veranderend landschap' op 23 oktober 2018 door Lauran Toorians

Die dinsdagavond om klokslag acht uur neemt voorzitter Piet Pruijssers het woord en heet de spreker van deze avond, de heer Lauran Toorians, van harte welkom. Hij richt zich verder tot de goedgevulde zaal met een korte terugblik op de excursies naar de Biesbosch en Diest, die in de afgelopen lange, hete zomer hebben plaatsgevonden. Verder bracht hij nog even het krantenartikel in het 'Brabants Dagblad' over de aankoop van het voormalige Groene Kruisgebouw ter sprake. Hij meldde dat bepaalde zaken uit zijn verband waren getrokken en gaf een korte uitleg. Ook deed hij een oproep voor met name schilders, deze en andere werklustige handen die willen klussen in ons nieuwe onderkomen, kunnen zich opgeven bij Sjaak de Bie. Verder werd er afscheid genomen van de heer Benno Crezee, al vele jaren lid en vrijwilliger van onze heemkundevereniging, die binnenkort Sprang-Capelle zal gaan verlaten om zich te vestigen op Curaçao. Hij wordt hartelijk bedankt voor zijn inzet en wordt veel geluk - samen met zijn vrouw - toegewenst.

Daarna was het woord aan de heer Lauran Toorians uit Loon op Zand. Hij studeerde geschiedenis in Leiden. Zijn hoofdvakken waren middeleeuwse geschiedenis en Keltische taalkunde. Lauran is vooral bekend van het boek 'Zandloper'. In dat boek beschrijft hij het landschap en de geschiedenis van het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen en omgeving. Aan het eind van de lezing werden de leden in de gelegenheid gesteld dit boek voor een bescheiden prijsje aan te schaffen.

Voordat we aan het onderwerp, de Loonsche turfvaart, begonnen, werd er eerst uitgelegd wat veen en turf nu eigenlijk zijn en waar het vandaan komt. Veen bestaat voor 90 procent uit water en 10 procent uit plantaardig materiaal. Veenmos groeit in stilstaand, verzurd water, sterft af en daarboven groeit weer een nieuwe veenmoslaag. Zo ontstaat veen, dat nu nog in Drenthe en de Peel te vinden is.

Maar 1500 voor Christus was een groot gedeelte van Nederland met veen bedekt; dit kwam met name door de slechte afwatering van rivieren.

Vanaf de twaalfde eeuw begon men de grootschalige ontginning en kwam het ook in onze streek op gang. Eerst bij Dongen door de monniken van de abdij van Egmond en later door de Heer van de Heerlijkheid Loon op Zand, Paulus van Haestrecht, die op het Witte Kasteel woonde. En die Paulus had de touwtjes stevig in handen. Zo was hij ook Heer van Tilburg, Goirle, Drunen en Gansoyen, een groot gebied waarvan een groot gedeelte nog niet ontgonnen was.

In De Langstraat werd dit veen ontgonnen en omgezet in landbouwgrond dat later hooiland werd. En dit hooi was wijd en zijd bekend om zijn kwaliteit. De ontginning begon bij het Oude Maasje, en de bewoning schoof automatisch mee. Mooi voorbeeld hiervan is de oude kerk van Raamsdonk die nu nog staat waar oorspronkelijk het dorp lag, terwijl het huidige dorp nu aan de andere kant van de snelweg ligt.

In 1396 begon de Heer van Loon op Zand met de aanleg van een turfvaart vanuit zijn gebied naar de Dieze bij 's-Hertogenbosch. Daarover kon de turf met boten worden afgevoerd om in de stad als brandstof te dienen. Dit proces ging door tot halverwege de zeventiende eeuw en bracht Loon op Zand grote rijkdom.

Maar in 1648 werd de turfvaart opgeheven. De reden zal geweest zijn dat de ontginning aan zijn eind was en er niet veel gebruik meer van werd gemaakt. Ook de Tachtigjarige Oorlog was hier debet aan. De vaart werd niet onderhouden en alle sluisjes en bruggetjes vormden belemmeringen voor boeren en burgers. Ten slotte werden ook de bruggen en sluizen vernield en de vaart gedempt.

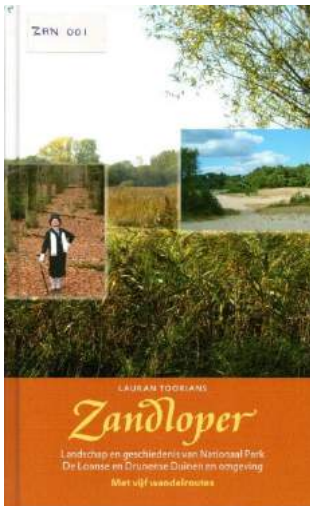
De vaart bleef nog lange tijd op kaarten getekend, maar in 1832 was er niet veel meer van over. Op een kaart uit die tijd loopt de vaart door een schraal gebied van zand, woeste grond, grasland en natte heide, en wat opvalt: geen bos.

Tegenwoordig kan men de vaart nog herkennen aan de loop langs de Van Haestrechtstraat in Kaatsheuvel en nog een recht stuk in het natuurgebied Plantloon. Bij voldoende regenval staat er nog water in. Verder zijn er resten van een sluisje teruggevonden bij het Vlijmense Ven. Als herinnering daaraan is daar een monument geplaatst in de vorm van een uitkijkpost.

Hiermee sloot de spreker de avond af. Na nog wat vragen te hebben beantwoord en na een dankwoord door de voorzitter, kon ieder weer tevreden naar huis. Het is een leerzame avond geweest. De thuisblijvers hebben wederom geen gelijk gehad.

Dieter Verbeek

Zandloper

Dinsdag 23 oktober was er de lezing over de turfvaart.

Naar aanleiding van de lezing was het boek 'Zandloper' te koop. Er was veel interesse voor het boek. Al snel was het uitverkocht.

De vereniging heeft besloten om het voor u makkelijker te maken en de boeken via Koos Nieuwenhuizen te verkopen.

Het boek is te koop bij Koos, Van der Duinstraat 80; de prijs is € 5,-.

Nog even iets over het interessante boek 'Zandloper; Landschap en geschiedenis van het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen en omgeving'. In de loop van de geschiedenis is de natuurlijke omgeving, het landschap, op vele manieren bepalend geweest voor wat wel of niet mogelijk was. De mens liet zich daardoor leiden en paste zich aan. Anderzijds hebben mensen ook hun stempel op hun leefomgeving gedrukt en velerlei ondernomen om niet alleen voordeel uit die natuurlijke omgeving te halen, maar hem ook naar hun hand te zetten. Over die voortdurende wisselwerking gaat dit boek. De blik is daarbij gericht op het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen en omgeving, ofwel de gemeentes Haaren, Heusden, Loon op Zand, Tilburg en Waalwijk. Het gebied wordt begrensd door het Oude Maasje (en de Bergsche Maas), de Donge, de Leij, Voorste Stroom en Essche Stroom.

Rabobank Clubkas Campagne

Op 29 oktober om 15.00 uur heeft Tim den Besten van de Rabobank de cheque van de Clubkasactie uitgereikt aan onze vereniging. Hij kwam daarvoor naar het nieuwe verenigingsgebouw aan de Julianalaan. Ook de secretaris en de 2^e penningmeester waren er bij. Tijdens een rondleiding door het gebouw hebben we Tim ook laten zien in welke ruimte de apparatuur gepland is. Voor de rondleiding en de koffie werd ruim de tijd genomen. Zo langzamerhand werd iedereen toch wel erg nieuwsgierig. Nadat we eindelijk de cheque in handen kregen, waren we aangenaam verrast door het grote bedrag. Er stond € 1069,82 op. Wij hebben 249 stemmen gekregen, 32 meer dan vorig jaar. Dit geeft ook aan dat de vereniging breed gedragen wordt binnen de gemeenschap. Wij zullen het geld goed besteden aan de apparatuur, die wij willen gaan plaatsen in de audiovisuele ruimte in ons nieuwe gebouw. Hierbij willen wij iedereen bedanken die op ons gestemd heeft.

Hans van den Burg

Verbouwing van ons nieuwe pand, het oude Groene Kruis gebouw

Het bestuur was al lange tijd op zoek naar een ander pand voor onze vereniging. Ons Huis ligt decentraal en er is te weinig ruimte om al onze voorwerpen en boeken op te bergen en te laten zien. Vele panden passeerden de revue maar waren te duur, te oud, geen parkeerruimte. Ongeveer een jaar geleden kwam het oude Groene Kruisgebouw, nu Thebe, in beeld. Het stond te koop. Mooie, centrale ligging, voldoende ruimte en genoeg parkeerplaatsen. Het zal wel te duur zijn, dachten we, maar door slim onderhande-

len konden we het tegen een, voor ons betaalbare prijs, kopen.

Maar voor verschillende zaken was wel de medewerking van de gemeente Waalwijk nodig. Zoals het bestemmingsplan wijzigen voor zowel het oude als het nieuwe pand. Maar dat proces verliep bij het vorige college stroperig. Uiteindelijk waren de toezeggingen van de huidige wethouder voor ons acceptabel en konden we met de financiële hulp van een aantal leden het pand daadwerkelijk kopen. Op 12 oktober is de acte gepasseerd en konden we aan de gang.

We hadden natuurlijk al plannen gemaakt over wat er moest gaan gebeuren. Op twee plaatsen is een doorbraak gepland om de ruimten wat efficiënter te kunnen gebruiken. Een paar kozijnen en de tegels bij de entree zijn aan vervanging toe; de muren en het dak moeten geïsoleerd worden. We willen graag de mooie lambrisering die in Ons Huis zat meenemen. Die kwam oorspronkelijk uit het oude gemeentehuis van Sprang-Capelle. In de expositieruimte moeten de vitrines opgesteld en ingeruimd worden.

En alles krijgt een fris kleurtje, dus schilders gevraagd. Een aantal radiatoren moet verwijderd en/of verplaatst worden.

Maar allereerst is het opruimen geblazen. Alle ruimten stonden nog vol met vitrines, die we inmiddels al voordelig konden kopen. Maar ook met spullen van Thebe. Het gebouw diende de laatste jaren als opslagplaats voor overtollige meubelen, zoals stoelen, kasten, tafels en nog veel meer. Veelal nog nieuw. Thebe zou zorgen dat, zodra de koop definitief was, het pand leeg opgeleverd zou worden. Maar veel van die spullen konden wij prima gebruiken en we zeiden daarom: 'Je mag ze ook wel laten staan, wij weten er wel raad mee.' En dat hebben ze ruimhartig gedaan.

Maar ze stonden voorlopig wel in de weg. Daarom is het eerste wat we gedaan hebben de tafels en stoelen verhuizen naar de naastgelegen garagebox die bij het gebouw hoort.

Sjaak de Bie is benoemd tot 'hoofduitvoerder' en het is hem gelukt een aantal vrijwilligers bij elkaar te brengen om de werkzaamheden uit te voeren. Een 'uitvoerder' om dagelijks aanwezig te zijn en alles aan te sturen, een elektricien om alle oude en overtollige leidingen te verwijderen en te zorgen dat straks op alle plaatsen waar dat nodig is stopcontacten en aansluitingen komen. Een timmerman voor de kozijnen en de lambrisering. Een tegelzetter en stukadoor, en schilders natuurlijk. Alleen die laatsten laten ons een beetje in de steek. We hebben voldoende mensen om te schuren en zo, maar we zitten dringend verlegen om schilders.

Als alles klaar is kunnen we de stellingen en vitrines plaatsen om al onze voorwerpen en boeken op te bergen. Alles wordt opnieuw gelabeld en systematisch opgeborgen. Dat wordt nog een hele klus. Wanneer u dit leest zijn veel van de werkzaamheden hopelijk al uitgevoerd, maar dan moet er natuurlijk nog wel verhuisd worden.

Wilt u helpen, neem dan contact op met Hans van den Burg (tel 0416-279094) of met Han van der Schans, de werkcoördinator (tel.0416-278160).

Wel is er onverwachts een probleem ontstaan, niet in de laatste plaats voor betrokkene. Sjaak moet binnenkort geopereerd worden. Sjaak veel sterkte toegewenst.

De dialectgroep vertelt

W'en n'n mooie zoomer hebbe we deez jaor weer gehad.
 Mee z'n alle gingen we weer is op pad.
 Méé 't vliegtuig, trein of auto naar 't strand of de zee.
 Un ieder is hierover wel te vree.
 Mer nou gift ie régen aon, 't is met ut mooie weer gedaon,
 want we gaon zo zeutjes aon weer naar de wenter opaon.
 Ondertussen ók nog un 'Kostersluik' gehad,
 wé is dé toch un kostelijk blad.
 Dus kunnen we weer eens mee de bus op pad,
 naor Diest in België, dé is un echte Oranjestad.
 Ok nog een verslag van ne tocht in de Noorderwaard bij dun Biesbosch
 Mer zaagen ze er soms ók nog n'n vos ?
 Dé heb ik nie geheurd, mer de visaorend is wel goedgekeurd.
 Ok de jeugd uitdaogen vur het dialect
 dé vein ik zelf prefect.
 Oons kleinkend praot beschaofd Nederlands,
 tot ded ie geïrriteerd raakte en mee de hand in zun zij
 ons dialect prefekt spraak en uithaalde naor mij.
 Daor stond ik dan verbaosd, mer ok blij.
 Soms komde ok is un bekende tegen in un stad.
 Die ware net es wij vur 't zelfde doel op pad,
 vaore op d'n Dieze in Den Bosch.
 Daorna nog een bakske mee nun Bossebol.
 'K hoefde gin eette meer, 'k zaat hartstikke vol.
 Mer, we is oons Brabant toch mooi
 vandoar dek't weer is in de groep gooi:
 Laot me ok is iets wete es ge zelf iets het te vertelle.
 Ge kunt es ge wilt doar ok effe vur belle.
 Nou, mee z'n alle opgelet,
 we gaon weer opweg noar de wenterpret:
 schaoitse,skieë, en sleë.
 Dan zén we dus weer allemaol tevreë.
 Mer ok het end van 't jaar naodert snel.
 Dus wens ik u allemaol wel:
 un goei uitend en un goei begin
 en in't volgend jaor heb ik weer zin.

Nolly Kuijsten, telefoon 0416-340847

Vliegtuigcrashes '40-'45 in Midden-Brabant

Door de heemkundekring Onsenoort is onlangs het boek 'Vliegtuigcrashes '40-45 in Midden-Brabant' uitgegeven. Dit boek is het levenswerk van Pouwel Pouwels (1932-2015) uit Elshout. Het is het resultaat van jaren speurwerk en behandelt zeer gedetailleerd de tweeëndertig vliegtuigcrashes tijdens de Tweede Wereldoorlog in het gebied tussen Geertruidenberg en 's-Hertogenbosch.

In dertig hoofdstukken komen alle in Midden-Brabant neergestorte bommenwerpers, jachtvliegtuigen en zweefvliegtuigen, geallieerd zowel als Duits aan bod. Er is aandacht voor de aard van de crash, de oorzaak, de nasleep en de menselijke kant. Het boek is geïllustreerd met meer dan 150 foto's die, voor een groot deel, nog nooit eerder in boekvorm zijn verschenen. Tevens een inlegvel met de exacte locaties van de neergekomen vliegtuigen.

Het boek vertelt het verhaal van vliegtuigbemanningen die iedere keer weer hun leven in de waagschaal stelden en burgers die hen, ook met gevaar voor eigen leven, hielpen ontsnappen. Dit boek maakt weer

eens duidelijk hoe fel de luchtoorlog was in de jaren 1940 tot 1945 en hoeveel slachtoffers er daarbij vielen. Kortom, het is een uniek document voor eenieder die geïnteresseerd is in de (lucht)oorlog of in de lokale geschiedenis.

Het boek met een mooie harde koft kost €15,- en is verkrijgbaar bij de boekhandels Sikkers in Drunen en Plantage in Waalwijk of te bestellen bij de heemkundekring via bestuur@hkkonsenoort.nl of 0416-320995.

Wie kent ze?

Deze foto uit omstreeks 1950 is van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen uit Sprang-Capelle. Veel vrouwen uit Sprang-Capelle waren lid van deze Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, dus er zullen er zeker wel herkend worden. De naam is gewijzigd van Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen in het eigentijdse Vrouwen van Nu.

De afdeling organiseerde maandelijks bijeenkomsten en dat doen ze nog steeds. Een spreker behandelt een onderwerp, en er worden cursussen aangeboden.

Wie staan er allemaal op deze foto? 31 mooie dames van ruim 50 jaar geleden. Wij zijn nieuwsgierig naar hun namen.

Ter gelegenheid van welke gebeurtenis is deze groepsfoto gemaakt? Dat moet een gezellige dag geweest zijn, want iedereen staat er vrolijk op.

Mevrouw nummer 13 zal wel de president van de vrouwenvereniging geweest zijn. Maar we kunnen er naast zitten. We horen het graag.

U kunt uw reacties sturen naar de redactie van het 'Kostersluik'.

Stuur een e-mailtje naar j.nieuwenhuizen80@ziggo.nl of bel de namen door naar het redactielid Koos Nieuwenhuizen, telefoon 0416-277386.

Waar is dit en waar was dat?

Waar was dat?

In de vorige puzzel zat een klein foutje. Ik was vergeten aan te geven in welk deel van ons dorp dit mooie beeldje stond. Ik hoop die fout niet weer te maken. Maar voor onze leden maakt het weinig verschil. Er waren voldoende goede inzendingen. En dat is wel te begrijpen. Als je regelmatig op de fiets door ons dorp rijdt en je zet je ogen een beetje open, dan heb je dat beeldje vast en zeker een keer gezien op de 1e Wittedijk nummer 4 in Capelle. Het is natuurlijk wel een beetje achteraf. Maar meer dan de moeite waard om eens in dit landelijke gebied rond te kijken. En dat heeft de winnaar van deze keer ook vast en zeker gedaan. De fles wijn gaat naar

André de Rooij, Heggewikke 40, Sprang-Capelle.

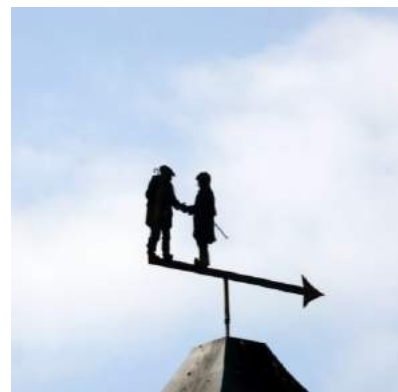
Waar is dit?

Deze keer is Sprang weer aan de beurt. En we houden het nog even bij personen. Je moet even een ommetje maken, want het is niet aan de doorgaande straat in Sprang te zien. Slimmeriken behoeven ook niet in 'Bruggeske' te kijken naar mijn artikel over windwijzers. Succes ermee. Weten jullie ook wat het voorstelt?

Bel uw oplossing door naar de redactie van het 'Kostersluik', p.a. Netty Waarts, tel. 0416-312210 of stuur een e-mailtje naar nwaarts@home.nl, onder vermelding van 'oplossing puzzel 12.4'.

En vergeet niet uw adres te vermelden.

Onder de goede oplossers wordt een fles wijn verloot.

Ad Wagemakers

Kijk regelmatig op de website van heemkondevereniging Sprang-Capelle
www.heemkundesprangcapelle.nl